

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Gospodarske stvari.

Majnikov mraz.

Krasen je sicer res bil 1. majnik, a vinogradnikom zadal je občutno škodo. Huda slana ta in naslednji dan je pomorila skoraj do malega vse komaj ozelenelo trtje. Vinogradnik gleda žalostnega obraza uničene upe in delo brez uspeha. Škoda se sedaj še ne da prav preceniti. Precej prizadeto je tudi sadno drevje, a vendar manj kakor trta.

Kaj pa sedaj storiti? To vprašanje se nehote vsiljuje. Kleti kajpak nikakor ne pomaga nič in je tudi slab odgovor na to vprašanje. Pustiti? Nekateri, veščaki pravijo: da. Drugi, skušenci pa trdijo, da najbolj kaže vse posebno obrati (osmrcati je rekel nekdo), ker jih skušnja uči, da so prihodnje leto po taki pozebi pridelali več vina ko sosedje, ki niso obrali. Stori torej vsak, kar misli, da bo najboljše in komur bolj verjame. Saj so zasebni vinogradi preskuševališča, kajpada v škodo posestnikov, ko ni sicer nikjer nič zanesljivega sveta dobiti.

Za prihodnost naj nas pa izmodri ta škoda vsaj nekoliko. Prvo, kar ni pozabiti, je že znana resnica: ne sadite vendar vinogradov v nižjih legah; taki vinogradi so vsi brez izjeme pokončani. Saj so še višje ležeči v kljub obilni megli močno trpeli. — Saditi tudi bolj kaže cepljene trte že zastran mraza. In sicer se je to pot najbolj obnesel „plave“, ki pozno poganja a zgodaj zori. Po mnogih vinogradih so sicer kadili, pa premalo redno in vstrajno. Vse drugače so delali na Stajerskem in vspeh je bil lep. Pri nas ni ljudi pripraviti do tega, da bi vsi posestniki enega okraja hkrati začeli kaditi, recimo na dano znamenje s strelom. Vsak ima svojo glavo in zato ni vspeha. „Slov. Gospodar“ piše v št. 19. o mrazu tole, kar velja zapomniti:

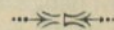
Dobro sredstvo proti mrazu je dim. Kadar se je nadjati zjutraj hudega mraza, naj se prav pridno kuri po vinogradih na več mestih. Zakuri se le vedno na isti strani, na katero veter vleče, tako, da dim gre po vinogradu, a ne na nasprotno stran. Za kurivo se vzamejo take stvari, ki dajo mnogo dima, kakor na primer: listje, pleve, razno cepje in smeti, pa tudi zelena hajevina je dobra, ker ima skoraj največ dima v sebi. Več ko je dima, bolj ko se širi po vinogradu, boljše je. Kajti dim ima v sebi mnogo toplote, ki raztaplja in ne pusti, da bi se delal na zemlji mraz. Koder se dim vlačí in kadi, tamkaj se ni bati mraza. To so že večkratne poskušnje pokazale. Po

mnogih krajih so prav pridno letos dne 30. malega travna in 1. maja kurili po goricah; posebno okrog Virštanja, Bučke gorice, Zeč itd. in na ta način so obvarovali gorice pred hudo nesrečo — mrazom, ki jim je pretila. Kuriti se začne seveda pred solničnim izhodom, to je od 3. do 7. ure zjutraj in se neha, ko solnce dobro obsije zemljo. Vinogradniki, kadar vam preti taka nesreča, pomagajte si s tem, precej dobrim sredstvom proti mrazu. — Drugo tudi prav dobro sredstvo pa je, pokriti vsak trs na večer s papirjem ali pa s cunjami, ki se od zgoraj nekoliko z motvozom zaveže, da je trs tako, kakor da bi bil pod dežnikom. Seveda to je težavno in sitno delo, pa dobro le je, ako si ubogi in stiskani vinogradnik na ta način obvaruje žlahtno vinsko trtico pred mrazom, ki ga stane mnogo truda in znoja. Te dve sredstvi sta menda najboljši proti mrazu. Dober je prvi kakor drugi poskus, pa rekel bi, da drugi bi še bil skoraj boljši, ker pride vsaki trs lepo pod papirnato streho. A z dimom je bolj sitno, ker vedno na napačno stran sili, a pomagano je veliko.

Vsekako pa naj se veščaki resno potrudijo proučiti vprašanje, kako mogoče nove trte storiti proti mrazu manj občutne kakor so. Kajti je res hudo: staro trto už uničuje, novo pa mraz. Kdor bo tu dal pametnih po skušnji potrjenih nasvetov: veliko bo koristil Dolenjcem. Dal Bog, da se kmalu oglasi tak mož.

Star vinogradnik.

(Opomba uredništva). Pri tej priliki priporočamo knjižico „Vinogradniki! Čuvajte vinsko trto!“ Dobi se pri g. Ant. Kosiju, učitelju in posestniku v Središču komad za 50 vin. Pisatelj je vporabil svoje dejanske izkušnje, kar daje knjižici pravo vrednost.

Politični pregled.

V državnem zboru se še vedno preresetava državni proračun za prihodnje leto. Pri tej priliki so predlagali kršč. socialci, naj se mitnice odpravijo. Predlog je bil vsprejet in finančni minister je obljubil, da se bo to zgodilo početkom prihodnjega leta, če bo denarni položaj države le količkaj ugoden. Za predlog so glasovali vsi slovenski poslanci, le poslanec Plantan — ne. Znižal se bo zemljiški davek, a na vsak način treba tudi znižati hišni davek, ki je ravno pri nas res neznošen. Razne pritožbe prizadetih hišnih posestnikov so vendar le imele vsaj ta vspeh, da je finančni minister obljubil to storiti. Hudo pa so poslanci prijemali ministra radi osebno dohodninskega davka, češ, da

davčni nadzorniki tu postopajo nezno in brezobzirno. — Sešle so se tudi delegacije, da se posvetujejo o skupnih zadevah Avstrije in Ogrske. Kakor je videti, so Ogrji prišli z resnim namenom, našo državno polovico kar največ oškodovati. In njim je tudi vseeno celo to, da se utegne Avstrija ločiti od Ogrske glede carine. Pri tej priliki je presvitli cesar ogovoril razne poslanče, mej njimi tudi posl. Šusteršiča; izrazil je svoje veselje, da ga že v tretje tu vidi ter dejal, da državni zbor počasi deluje.

Naš prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand odide h kronanju angleškega kralja. Poleg ogrskega grofa Festetiča vzel bo seboj tudi enega češkega, poljskega in nemškega plemenitaša. Naduti Ogrji se jezijo, da bodo tudi Čehi in Poljaki zastopani. Slovani, ki imajo večino v Avstro-Ogrski, pa se gotovo vesele, da nadvojvoda ravna tako modro!

Wolf — slabo a daleč znani vsenemški „mož in poštenjak“, se je dal podkupiti, da ni pisal proti sladkornim tovarnarjem, ki bi radi zopet podražili sladkor. Ko se je prikazal na nekem shodu, ometavali so ga s sladkorjem in psovkami. Vnel se je pravi pretep. To so lepi voditelji! Ta mož je moral sedaj še neko drugo grenko požreti, oziroma vsenemška stranka. Po svojih listih je grdil s pomočjo iz slovenskih liberalnih listov prestavljenih člankov dr. Šusteršiča in dr. Kreka podobno kakor svoje dni v zbornici. Tam so bili sodniki pristranski in zmagal je Wolf. A dr. Šusteršič in dr. Krek sta tožila dotični list pred sodnijo. Ker urednik ni mogel svojih trditev dokazati, je bil prisiljen preklicati svoje laži, zajete iz slovenskih listov. Kaj ne, lepo poštenje to! A še lepše to; s kom se bratijo naši nasprotniki!

Na Francoskem imeli so državnozbornske volitve. Zmagala je sicer to pot cerkvi sovražna vlada, a njena zmaga ni kdo ve kaj vredna, ker ima le malo večino za seboj. Precej močno se je povzdignila krščanska stranka, katero Leon XIII. toplo priporoča. Te volitve so štale vlado neizmerno denarja. Vse uradnike so spravili po koncu, da so agitirali za vladne kandidate, drugače bi bili ob službo. Ker so katoliški duhovniki po svoji dolžnosti opominjali vernike, naj ne volijo ljudij veri nasprotujočih, je sedaj minister notranjih zadev odredil preiskavo zoper nje. A duhovniki niti pol toliko niso agitirali, kakor protestantski pastori in judovski rabini, za katere se pa vlada nič ne briga in jih nič ne preganja. Taka je svoboda, enakost in bratstvo v svobodni ljudovladi francoski; samo laž in neresnica in hudobija je svobodna!

Kraljica Viljemina je bila v prav veliki nevarnosti, a jo je srečno prestala ter se ji je obrnilo na boljše. Ljudstvo je bilo zelo v skrbeh, kaj bo ž njo. Očitno po ulicah so ljudje molili za ljubljeno kraljico in o ničemur drugem niso govorili, ko o njeni bolezn. Kajpada, da je sedaj veselje tudi veliko, ko prihajajo boljše poročila.

Na Portugalskem so dijaki visoke šole napravili skupno z delavci pravcati upor, tudi vojaštvo je potegnulo ž njimi zoper vlado. Kaj bo sedaj, se še ne ve.

V **Albanske** homatije so se jeli vmešavati tudi Črnagora, ki se neprestano oborožuje. Bržčas je to gibanje v prilog Lahom. Sedanja laška kraljica je namreč hči črnogorskega kneza.

Na Kitajskem se je spet pojavil punt in sicer ravno v tistih krajih, kakor zadnjič. Enega katoliškega misijonarja so umorili in tudi druge kristjane spet preganjajo.

Že dva meseca prihajajo vedno poročila, da se sklepa mir med **Buri in Angleži**. A ta poročila so si tako različna in večkrat sama na sebi neverjetna, da jim je težko najti pravo in resnično jedro. Vodje Burov se snidejo baje 15. ali 25. maja zopet na sestanek, da se pogovarjajo o sklepanju miru. Angleška vlada je po nekaterih poročilih ukazala, da se burski ujetniki ne odvedejo več iz Južne Afrike, ker se tudi od Angležev pričakuje, da bo kmalu mir. A odnehati bo pač morala Angleška, ker Buri ne odnehajo za nobeno ceno. Počakajmo, bomo videli, koliko resnice je na vsem tem!

Prijazna beseda staršem novomeških učencev.

(Dalje.)

Mladina se rada druží in shaja. To ji je vsajeno v srce in ne sme se zamoriti. Kdor bi otrokom prepovedoval družiti se z drugimi otroki, dečkom z dečki, mladeničem z mladeniči, ta bi jim ne skalil samo najlepšega veselja mladih let, ampak bi jim tudi škodoval za poznejše življenje. Mlad se mora že navaditi mož življenja med ljudmi in deček se mora že naučiti občevanja s tem in onim tovarišem, paziti nase in na druge, tu se ogniti kaki nevarnosti, tam prenesti žaljiv pogled ali ustaviti se krivici. Kdor se tega ni učil zgodaj, postane neroden revež, ki si ne ve pomagati v nobeni težavi, ali oduren ošabnež, ali preobčutljiv nesrečnik.

Družba koristi zlasti s tem, da se človek pomeni in pogovori. Da vsi ljudje vse vedó, to sicer ni res; a da vsak posameznik malo vé, to je istina. Treba tedaj, pomeniti se; kar ne ve ta, pove drugi; ta svetuje lahko v tej, drugi v drugi stvari in korist je na obeh straneh, zakaj dober svet je kakor luč, ki ne izgubi nič svetlobe, ko razsvetljuje temo. Zlasti mora učenec večkrat vprašati součenca, kako se to in ono razumeva. Kakor vsak tovariš gotovo rad pomaga, tako bi bilo nespametno, če bi se kdo sramoval povprašati po tem, česar ne ve. Pameten popotnik vpraša za pot po neznanih krajih; nespameten rajši zajde.

Korist družbe je za mladino še druga. Fantje so večkrat robate in oglate narave. Ako se ne ogladijo robovi in ne odbijejo ogli, zrasedo nezno prepirljivci za pokoro sebi in drugim. A kakor se ogladi kamen, ko se drgne ob kamen, tako ogladi robotat družba vrstnikov, ki ne marajo prenašati sitnosti in samopašnosti.

Slednjič potrebuje mladina razvedrila. Ko je izpolnil učenec svoje dolžnosti, ko se je vestno pripravil za šolo, mora si oddehniti in odpočiti se. Najboljše razvedrilo pa najde mladina med vrstniki v pošteni igri, zlasti takšni, ki uri in krepi telesne moči, kakor žoganje, plavanje, drsanje, daljši izprehodi. V takem razvedrilu se doseže dvojen namen: duh, utrujen po učenju se odpočije, utruji pa se telo za zdravo spanje in s tem se zopet pridobiva telesna moč, ki je potrebna za dušni napor. Lepa mestna okolica vabi že sama mladino na izprehod v svežo naravo, in znak slabega okusa je, če postopajo učenci rajši leno kakor megle brez vetra po mestnem trgu gor in dol. To je izprehod za stare penzioniste, ne za krepko, iskro mladino. Seveda že razkazujejo tođ nekateri svoja nežna čustva in zavijajo v srčnih bolečinah žalostne oči. To pa je sama mehkužna potrata časa, ki se boljše porabi za krepko telesno razvedrilo. Če imate tedaj, stariši, zaljubljenega sina učenca, potolažite ga in pomirite ga; naj se pridno uči, da si pribori pošten stan; saj bo potem, kakor vse kaže, tudi še dosti deklet, da se oženi, in celo izvoljenka ga bo najbrž še čakala.

Torej tisto otožno, tihotapsko postopanje in postajanje ne velja nič; veselega mladeniča je Bog vesel in so ljudje veseli; le veselemu gre delo vspešno izpod rok in tekne mu jed in pijača in razvedrilo.

Kakor pa starejši učenci pred tem ali onim oknom, tako postajajo mali po trgu radi pred branjevci in gledajo poželjivo razgrnjene sladčice. Nikar jim tega ne dopuščajte! Če že res želite sinčku pokvariti želodec, kupite mu, kar se mu zdi, a ne pustite, da bi strmél v zapeljive sladkarije. S tem se budi sladkosnednost, razburja se mlado srce in skušnjava začne rasti. Začel vam bo zmikati krajcarje, ali pa se celo pripeti, da izmakne branjevcu, ki mu je nastavlil past, kak sladkorček, in potem, gorje! Trenutek slabosti lahko nakoplje dečku nesrečo za vse življenje in staršem sramoto in bridkost. Torej proč od zapeljivih šotorov! Človek se mora že v mladosti naučiti, da hodi moško in ravnodušno mimo skušnjave, bodi si že kréma ali štacuna ali kar si bodi.

Najhujša skušnjava pa je slab tovariš. Pazite torej skrbno starši, kaj da mladina med seboj govori, s čim se peča. Kakor hitro zapazite, da je tovariš vašega sina malopriden in hudoben, zapodite ga, naj bo kdor koli in prepovejte mu tako družbo, naj bo še tako zabavna. Taka zabava se plačuje predrago.

Nekak prikrit hudobnež, ki se vsiljuje vašemu sinu in ga zapeljuje, pa je slab list in slaba knjiga, ki polagoma in natihoma vlija strup v mlado srce. V tem oziru uživajo naše tiskarne in knjigarne mogočne predpravice. Smodnika ali celo dinamita si ne more nakupiti človek, kolikor in kadar bi hotel; lekarnar ne sme prodajati strupa razen po zdravnikovem naročilu in zanesljivim ljudem; knjigar pa ga sme prodajati in ponujati brez ovire najnežnejši mladini. Ker tedaj javnost tukaj ne skrbi za vaše otroke, morate jih varovati vi, da jih ohranite zdrave na duši in na telesu. Pazite, kaj da bero vaši sinovi, in prepovedujte jim kupovati ali izposojati si knjig, ki vam niso kot dobre znane, ali za katere vam ne dá poročtya vesten in pameten mož. Nič se ne dajte pregovoriti, če vam sinko zatrjuje: „Vi tega ne razumete“, nesite knjigo, če vam ni znana, pokazat učitelju in ta vam bo povedal, ali je za vašega sina ali ne. Kolikrat se zgodi, da se dobri in nadarjeni mladeniči, ki so obetali tolikanj lepega sadu, na mah izprevržejo! Prej veseli in odkriti, postanejo trmasti in potuhnjeni; prej pridni in vestni, zanemarjajo sedaj verske in šolske dolžnosti; sami v sebi razdvojeni, stresajo nejevoljo nad stariši, učitelji in vrstniki, domišljavi in nesrečni. Kaj je vzrok? Ali slaba knjiga, ali slab tovariš.

(Dalje sledi.)

LISTEK.

† Kardinal dr. Jakob Missia.

(V „Krščansko-socialni zvezi“ predaval dr. Mihael Opeka.)

II.

Leta 1884., koncem januarija je zatisnil oči ljubljanski knezoškof Janez Zlatoust Pogačar. Za naslednika mu je bil že določen na Dunaju in v Rimu kanonik dr. Ivan Gogola. Toda čudna so pota božja. Preden se je razglasilo njegovo imenovanje, je vzorni duhovnik ležal na mrtvaškem odru v aprilu istega leta. Toda predolgo vendar ni ostala ljubljanska škofija osirotela. Že 15. junija je sporočil minister baron Conrad knezoškofu Zwergerju: „Njegovo Veličanstvo je blagovolilo z najvišjim odlokom z dne 14. junija imenovati za knezoškofa ljubljanskega — dr. Missia.“ To imenovanje je bilo dne 10. novembra v Rimu potrjeno. 7. decembra je potem škof Zwerger v Gradcu posvetil Missio za škofa, in 14. decembra je le-ta v Ljubljani slovesno zasedel stolico sv. Maksima.

In tu se je še-le prav začela razvijati vsa njegova gorečnost, tu je zastavil Missia vse svoje velike zmožnosti v službi kot katoliški škof. Da, katoliški škof! V teh dveh besedah je obsežno vse njegovo delovanje. Dobro je pisal „Slovenec“ ob njegovem odhodu v Gorico: „Prevz. dr. Jakob Missia ni prišel v našo deželo ne kot politik, ne kot narodni ekonom, ne kot nadzornik slovenščine, ampak prišel je kot katoliški škof.“ (Slov. 16. maja 1898. št. 110.). Kot tak se je trudil pred vsem za to, da se požiivi in utrdi med nami krščanska misel. Zakaj „dandanes — tako je pisal koj v prvem pastirskem listu — „v življenju celih narodov in

v mislih posameznih ljudi luč svete vere bolj in bolj ugaša in otemneva; misli in želje človeštva se odvrtaajo od Boga in ondotnega življenja, tako da premnogi ves svoj up in ves svoj strah le v svetne reči utaplajo; ljubezen tolikih omrzuje in toliko jih v nemarno hira in spi, in dozdeva se, da jih je mnogo celo mrtvih za krščansko življenje: in proti vsem tem so ravno škofje prvi poklicani, da kot sol zemlje sv. vero in življenje po veri vsajajo in goje, povzdigujejo in krepčajo, kjer peša...“ Zato je škof Missia vse, kar je delal, delal s tem namenom in s to željo, da bi bil, kakor pravi v istem pismu — „Kristus prva misel našega življenja.“ In delal je mnogo. Koliko se je trudil, da bi vzgojil škofiji dobrih duhovnikov, oboroženih s čednostjo in znanostjo, duhovnikov, ki bi do dna umevali svoj visoki poklic in svojo težko odgovornost zanj, takih duhovnikov, ki bi bili vsi edini med seboj in vsi eno s svojim škofom. A ne le dobrih svetnih duhovnikov, želel je nakloniti svojemu ljudstvu tudi kar največ dobrih redovnikov in redovnic, ki naj bi s požrtvovalnim delovanjem in z neprestano molitvijo klicali blagoslova božjega nad slovensko domovino. Med narodom samim pa je na vso moč pospeševal cerkvene bratovščine in misijone, dobro vedoč, koliko duhovnega blagra dobaja krščanskim srcem po teh cerkvenih ustanovah, in prepričan, da bi ne bil katoliški škof, če bi puščal v nemar te stvari.

To je bilo dela, obilo resnega in blagonosnega dela. Seveda se vse to nekaterim nič ne zdi. Toda to so tisti, kateri več ne razumejo, kaj je živo in oživljajoče krščanstvo, in takim ne pristoja nobena sodba o delovanju katoliškega škofa.

Vendar sodili so in sodijo apostolskega moža Missio njegovi nasprotniki. Našli so na njem veliki greh, češ da ni bil naroden!

Povejte, kdaj in kako je on zatajil svoj narod? Ali ga je kdaj izdal le za stotinko tega, kar so ga izdajali in ga še izdajajo razni naši „vele-narodnjaki“? Škof Missia je imel pač od narodnosti prave, krščanske nazore. Tisti je v resnici narodnjak, tisti resnično ljubi svoj narod, kateri dela — ne samo kriči — za njegov blagor. In kolikor večji je blagor, za katerega kdo dela med svojim ljudstvom, toliko bolj ljubi dotičnik svoje ljudstvo. Najviši pa je za vsako ljudstvo večni blagor: in zato je tisti, ki se trudi, da njegov narod pred vsem hodi za tem večnim blagorom, narodnjak v najboljšem in najvišjem pomenu besede. In tak je bil katoliški škof Missia.

Toda pustimo to premišljevanje. Ali ni Missia tudi v časnih ozirih ljubil svojega slovenskega ljudstva? Gotovo ga je. „Ko je videl bedo našega naroda, ko je videl, kako v mnogih krajih ječi pod pezo bremen, se mu je smilil, in z isto apostolsko ljubeznijo je priporočal in podpiral gospodarsko organizacijo ter dovolil celo duhovnikom, ko ni bilo drugih mož, da so oni poučavali narod tudi v tem oziru ter mu snovali gospodarske naprave.“ (Slov. 18. maja 1898 št. 112.). Za vse kar bi utegnilo narodu koristiti, kar bi ga moglo gmotno in moralno dvigniti, je bil zavzet. Dokaz temu je prvi slovenski katoliški shod iz leta 1892, ki je v življenju našega naroda največjega pomena. Berite le resolucije v „Poročilu“ o tem shodu in roko na srce — pa povejte, če ni v njih krepkih kali za časni in večni blagor slovenskega ljudstva, za kulturni in gmotni prospel, kakor ga dotlej še ni poznala slovenska zgodovina. In glejte, škof Missia je bil tisti, ki je dal misel takega shoda, ki je z živim zanimanjem spremljal priprave zanj in mu je bil velikodušen pokrovitelj.

Slovenec da ni bil Missia? Bil je in ljubil je slovensko ljudstvo in materni jezik! Kadarkoli je ob birmovanjih stopil med svoje ovčice, vselej je že njegovo pristrčno občevanje z njimi kazalo, kako jih ljubi. S ponosom je večkrat razpravljaval v prijateljski družbi o tem, kako lep je slovenski jezik, in zato mu je pa tudi pripomogel v svojem škofijskem uradu in mnogih župnijskih uradih po deželi do večje veljave, kot jo je imel pred njim.

Seveda tiste narodnosti, ki je drugim krivična, ni hotel nikdar poznati. Vedel je, da veleva naravna in božja zapoved: ljubiti svoje in pravičen biti do drugih. Kakor ne sme ljubezen do samega sebe, ki je sicer krščanska zapoved, biti taka, da bi prezirala brata, tako tudi ljubezen do svojega

naroda ne sme biti taka, da bi ob njej krivico trpel drug narod, ker smo pač:

„ljudje vsi bratje, bratje vsi narodi!“

Tega mnogi ljudje ne razumejo ali nočejo razumeti. Missia pa je razumel in hotel razumeti, ker je bil katoliški škof! — Da, velik katoliški škof! Kot tacega so ga poznali vsi dobro-misleči Slovenci, kot tacega ga je poznal Dunaj in Rim. Nj. Veličanstvo presvetli cesar ga je imenoval o neki priliki „biser avstrijskega episkopata“, in ko je l. 1895. odhajal iz Rima neki slovenski duhovnik ter je imel srečo, da je bil po slovo še pri sv. očetu Leonu XIII. se je le-ta pri imenu ljubljanske škofije takoj spomnil, da jo vlada Missia, in s poudarkom je rekel sv. oče: „Missia è un vescovo egregio! — Missia je izvrsten škof!“

Žal, da smo ga morali izgubiti! Po 13 letnem neumornem delovanju v Ljubljani mu je došel poziv, da zasede po umrlem nadškofu Zornu izpraznjeno nadškofijsko stolico v Gorici. Teško se je ločil od nas, toda želel je Dunaj, želel Rim, in Missia, ki ni nikdar iskal sebe, je videl v teh željah božji glas in mu je sledil. Dne 16. maja je zapustil našo deželo, zaklicavši „presrčen pozdrav še enkrat vsem duhovnikom in vernikom ljubljanske škofije z iskreno željo, naj jih spremlja vsikdar in povsod najobilnejši blagoslov božji“ (Slovenec 16. maja 1898.). Nedeljo 21. maja 1898 je bil umeščen kot nadškof gorški, kjer je z novim poletom razvil svoje delovanje za novo škofijo, in kjer ga je leto pozneje, 19. junija 1896. doletelo najvišje cerkveno dostojanstvo, ko je bil, prvi slovenski sin, prištet kardinalom sv. rimske cerkve. (Konec sledi).

Domače vesti.

(Mil. g. prelat dr. Ivan Kulavic) bil je pretekli teden na predlog presvitlega cesarja od sv. Očeta Leona XIII. imenovan za stolnega prošta ljubljanskega. Veleučeni in mnogo-zaslужni gospod stekel si je v raznih sicer jako častnih a tudi težavnih službah, zlasti pa kot mnogoletni vodja duhovskega semenišča obilo zaslug za celo škofijo. Zato to novo odlikovanje mil. g. prelata od strani dveh najvišjih oblastij pozdravljamo z največjim veseljem. Še prav posebej pa nas je vzradostilo, da je to čast dosegel sin toliko zaničevane in vsestransko po krivici prezirane Dolenjske, kateri pa je odlikovanec z dušo in telesom vdan. Naj ljubi Bog milostnega gospoda ohrani še mnogaja leta v novi časti!

(Osebne vesti.) Preč. g. Anton Fetichek Frankheim je imenovan stolnim kanonikom ljubljanskim. Č. gosp. Fr. Vidmar, kaplan v Šmihelu, je postal c. kr. voj. kaplan II. vrste v rezervi. — Č. g. Štefan Terškan, kaplan v Sempetru, je bil nevarno obolel za škrlatinko, a se mu je že obrnilo na bolje. Vendar bo pa še nekaj časa v bolnici usmiljenih bratov v Kandiji. Tam se je naselil zaradi bolezni začasno vpokojeni kaplan Šmarješki g. Fr. Koželj. Na njegovo mesto pride iz Škocjana g. Jakob Benedičič.

(Ign. Mohorčič,) okrožni zdravnik v p. stanuje sedaj v Novem mestu v hiši g. Hočevarja št. 77. pri mostu.

(Duhovniki novomeške dekanije) bodo imeli binkoštni terek, 20. t. m., v smislu pravil Sodalitatis ss. Cordis shod v Šmihelu. Začetek ob 11. dopoldne.

(Nova zastava) dekl. ljudske šole v Novem mestu se bo slovesno blagoslovila 22. t. m. ob polu 8. uri zjutraj v kapiteljski čerkvi.

(Priviletošnji romarski shod na Zaplazu) bode o binkoštih. Preskrbelo se je zadosti spovednikov, tako da bode lahko vsak svojo pobožnost opravil.

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu aprilu 1902 je 260 strank vložilo 83.362 K — h, 155 strank vzdignilo 38.917 K 40 h, torej več vložilo 44.444 K 60 h, 14 strankam se je izplačalo posojil 17.360 K — h. Stanje vlog 1.945.121 K 03 h. Denarni promet 232.848 K 66 h.

(Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okoličico), reg. zadruga z neomejeno zavezo je imela meseca aprila t. l. sledeči promet: Prejemkov K 26.340'85, izdatkov K 28.796'55, skupaj K 55.137'40 Hranilne vloge: vložilo je 54 strank K 9.648'88, a dvignilo 30 strank K 14.013'80 stanje hranilnih vlog koncem aprila t. l. K 149.468'19. Posojil je bilo

danih 17 strankam K 6.300.—, vrnilo je 18 strank K 3.326'45 stanje posojil koncem aprila t. l. 231.498'56, stanje zadružnih deležev K 56.522'40.

(V cesar Franc Jožefovo bolnišnico usmilj. bratov v Kandiji pri Novem mestu) se je sprejelo meseca aprila 149 bolnikov, koncem marcija jih je ostalo 60, skupaj 209. Od teh se jih je ozdravilo 89; zboljšalo 24, neozdravljenih bilo je 9. Umrlo jih je 5, in sicer 2 vsled jetike, 1 vsled srčne napake, 1 vsled črevesnega raka, 1 vsled ostarelosti. V oskrbovanji ostalo jih je 82. Oskrbovalnih dni se je nabralo tekom preteklega meseca 2375.

(Naznanilo.) V nedeljo 25. maja t. l. sklene obrtna nadaljevalna šola v Rudolfovem šolsko leto z razdelitvijo izpričeval in daril. Razstavili se bodo tisti dan tudi v gimnazijski risalnici izdelki obrtnih učencev. Kdorkoli se zanima za napredek obrtnega šolstva, je povabljen, da si jih ogleda. C. kr. gimn. ravnateljstvo kot vodstvo obrtne nadaljevalne šole. V Rudolfovem 15. maja 1902.

(Radovednež) vpraša, kedaj se bodo novomeške ceste in ulice vsaj nekoliko posule in počedile? Občna želja je to.

(Zahvala in naznanilo.) P. n. posestnikom vinogradov v Trški gori pri Novem mestu, kateri so tudi letos za smodnik, potreben za streljanje proti toči, z večjimi ali manjšimi zneski prispevali, podajam podpisani za prošlo leto 1901 sledeči račun:

	Dohodki:	Stroški:
1. januar: Ostanek iz leta 1900	15 33 K	
13. januar: Strelcema pri cerkvi na Trški gori in na Cavzarjevem vrhu za leto 1900		26.— K
22. junija: Za zaboje smodnika		21'82 K
23. junija: Vinščak kmet. šole g. Jurij Pelko nabral od posestnikov vinogradov na Trški gori	77'40 K	
27. junija: Gospod Dr. Jos. Suppan v Ljubljani prispel	23.— K	
14. julija: Za vožnjo smodnika v Trško goro g. Windischerju		1'80 K
16. julija: Za popravo strelišča na Cavzarjevem vrhu		17'80 K
17. julija: Za užigalni lanc in žveplenke		1'76 K
13. avgusta: Za zaboje smodnika		20'80 K
18. avgusta: Za užigalni lanc		—'32 K
25. avgusta: Za smodnik pratežnine		1'15 K
8. decembra: Strelcema na Trški gori in na Cavzarjevem vrhu za l. 1901		26.— K
Skupaj toraj	115'73 K	117'45 K

Po odbiteku dohodkov od stroškov, pokaže se primanjklaj 1 K 72 h, kateri znesek je šola na Grmu plačala. — Potem takem ne preostaja za letošnje streljanje iz prošlega leta čisto nič; vendar so p. n. posestniki vinogradov v Trški gori že letos toliko prispeli, da znaša vsota skoro toliko, kolikor lanska. Za to zahvaljujem se prav lepo.

Na Grmu, dné 10. maja 1902.

R. Dolénc.

(Pozor vinogradnikom?) Vinogradnike opozarjamo, naj letos prav pridno žvepljajo v vinogradih. Letošnja zima bila je jako mila in se je zaradi tega bati, da se bode trtna plesnoba v veliki meri pokazala. Seveda bi že moralo biti žvepljanje do binkošti izvršeno. Toraj priporočujemo nujnost vsem, kateri še niso žvepljali.

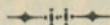
(Prešičja zaprtija razveljavljena) je po razglasu c. kr. deželne vlade z dne 10. maja t. l. št. 10098 v političnem okraju Rudolfovo in v sodnem okraju Velike Lašiče; v teh okrajih je tedaj spet dopuščen promet s prašiči in so dovoljeni prašičji semnji. V Novem mestu bo prihodnji prašičji semenj v terek po binkoštih. — Pri tej priliki svarimo kmetovalce pred nakupom hrvaških prašičev; kupujte domače prašiče.

(Za II. zasedanje porotnih obravnay), katere se bodo pričele 2. junija t. l. pri tukajšnjem okrožnem sodišču, izrebaní so glavnim porotnikom naslednji gospodje: Bervar Ant., pos. v Svibnem; Mauser Fr., pos. in trg. v Toplem rebru; Peterlin And., pos., gost in strojar v Ribnici; Rus Jan., pos. in župan v Travniku; Vehovec Jan., pos. in župan v Žužemberku; Fajdiga Ant., kmet in gost. v Temenici; Skubic

Jan., pos. v Polici; Pečauer Jan., kmet v Podhosti; Zupančič Karol, pos. in trg. v Jurjevici; Kapš Jož., pos. v Prelesju; Adlešič Miko, kmet v Adlešču; Jaklič Jan., gost. v Mošvaldu; Skušek Ferd., pos. in trg. v Metliki; Weiss Leop., pos. v Metliki; Rupert Ant., pos. in gost. v Krškem; Zupančič Jan., pos. v Jezeru; Müller Ign., pos. in trg. v Černomlju; Štukelj Štef., kmet v Ručetni vasi; Wuchse Jan., pos. in mesar v Koprivniku; Zajc Fr., pos. in župan v Biču; Aumann Viktor, pos. in trg. v Krškem; Fugina Pet, pos. in župan v Čepļah; Sitar Ign, trg. v Toplicah; Brunskole Jan., pos. v Rožnem dolu; Stupar Jož., pos. in mlinar v Metliki; Egele Fr., pos. v Kočevju; Lakner And., pos. in gost. v Černomlju; Braune Rob., pos. v Kočevju; Marušič Fr., pos. v Dol. Radoljah; Zamida Fr., kmet v Uršnem selu; Vanič Jan., pos. in strojar v Krškem; Rueh Fr., pos. in klep. v Kostanjevici; Jurajevič Greg., pos. v Čurilah; Gešel Mat., kmet v Dobljčah; Malnerič Val., pos. in župan v Krupi; Jaklič Al., pos. in gost. v Novih Ložinah. — Nadomestnim porotnikom izžrebani so bili naslednji gg: Weiss Anton, pos. in kroj. mójster, Brunner Maks, pos., Bergmann Jož., pos. in lek., Wandischer Al., pos. in trg., Guštin Adolf sen., hiš. pos. in trg., Košiček Jož., hiš. pos., Možina Fr., hiš. pos. in gost. v Novem mestu; Kastelic Mih., pos. in gost., Kastelic Jan., pos., gost. in kovač v Žabji vasi.

(P. Ladislav Hrovatove) „Šmarnice“ bodo se tudi po naročilu, dokler jih je še kaj v zalogi, vezale v usnje z zlato obrezo ter tudi v finejšo vezavo s šagrin usnjem po jako vredni ceni v knjigoveznici J. Krajec nasl. v Novem mestu.

(Naznanilo Slovincem v Ameriki.) Kakor ste v zadnjih številkah „Dol. Novic“ brali, izšle so v naši knjigarni J. Krajec nasl. v Novem mestu Šmarnice za leto 1902. Vsebina jim je krasna: Premišljevanja o Srcu Marije; spisal tudi Vam dobro znani č. gosp. P. Ladislav Hrovat iz frančiškanskega samostana v Novem mestu. — Priporočujemo te Šmarnice še posebno Vam Dolenjcem v Ameriki, dokler jih še imamo v zalogi. Za vporabo pri letošnjih šmarnicah so zares že prepozne za Vas, toda češčenje brezmadežnega Srca Marije ni omejeno samo na majnik, temveč širi se v vsakem času in povsodi ravno mej Slovenci. In to češčenje najlepše razlaga ta mična knjiga. — Po pošti velja knjižica v Ameriko 2 K 10 vin. Denar se blagovoli naprej poslati. — Pozdrav!

Razne stvari.

* (40.000 ljudi zasutih pod lavo). V petek 9. ob 8. uri zjutraj je mesto Saint Pierre na otoku Martinique na severnem obrežju Južne Amerike zadela nesreča, ki v svetovni zgodovini skoro nima para. Najvažnejša posest Francozov v zahodni Indiji je vsled vulkanskega izbruha razrušena in 40.000 ljudi leži pokopanih pod lavo. Na severni strani mesta se vzdiguje 1350 metrov visoki Mont Pelée, katerega je smatrala „človeška znanost“ že pred 50 leti ugaslim. Ta vulkan je v petek izbruhnil s tako silo, da se je trgovsko mesto Saint Pierre spremenilo v razvaline. Celo parniki, ki so bili v luki ali na morju v bližini otoka Martinique, so vsled pepela, ki jih je pokril, ali vsled vročine vničeni. Tako je zgorelo blizo 20 ladij z vsemi osebami, kar jih bilo na ladijah. Pretekli teden so čutili na Martiniquu močne potresne sunke, ki naj bi bili nekak opomin prebivalstvu, ki pa v svoji brezskrbnosti seve ni vedelo, kaka groza ga čaka.

Ako se oziramo nazaj v zgodovino, moramo precej dolgo iskati enakih dogodkov. Caracas, glavno mesto severoameriške republike, je 26. marca 1812 l. uničil potres. 12 000 ljudi je takrat zgubilo življenje. L. 1882 se je pri izbruhu Pik Perbuatana velik del otoka Krakatou pogreznil v morje. Mogočen morski val je naznanjal takrat po morjih ta dogodek in posebno na Sumatri in Javi napravil ogromno škodo. Na Javi je bruhala tretjina ondi nahajajočih se 45 vulkanskih žrel, razširjajoč smrt in pogubo. V Bataviji je izgubilo življenje 20.000 Kitajcev, v Bantamu je utonilo 1200 prebivalcev. Na otoku Sarang se ni rešila niti ena oseba. Polovico mesta Tamerang je lava odnesla seboj. Takrat se je cenilo število mrličev na 75.000. Nesreča v Saint Pierre spominja nehote na usodo mest Pompeji in Herkulanum. Tudi Vesuv so smatrali v prvem stoletju po Kristusu ngaslim in bogati

Rimljani so se zabavali pod njegovim vznožjem. Ko je prišla nesreča, je bilo uničenih 40.000 človeških bitij. Grozovit potres je bil 1. novembra 1855 v mestu Lizboni. Mrtvih je bilo takrat 30.000 ljudi.

O nesreči prihajajo sedaj podrobnejše vesti: Saint Pierre je v trenutku zažgala goreča lava. Kar ni zgorelo, bilo je pokopano pod lavo. Tudi okolica je uničena, zato je število žrtev tako veliko. Ognjenega dežja, ki je padal iz črnih oblakov pepela, se ni bilo mogoče rešiti. V pol minute bilo je vse uničeno. rešilo se je samo 33 ljudi, pa ne iz mesta ampak iz okolice. Tudi rešeni ljudje so večinoma težko ranjeni.

Na obrežju leže kupi mrtvih ljudi. Še sedaj se vzdiguje neprodorni oblaki pepela. Vulkan zahodno od Martinique ležečega otoka Domingo so istotako pričeli bljuvati. Na otoku St. Vincent je bil strašen izbruh. Vulkan Soufriere neprestano bljuje. Tudi tu je mnogo oseb mrtvih. Na otoku Brabados je ceste in hiše pokril pepel, ki še vedno pada.

Dne 10. maja se je ob 3. uri popoldne na Brabadosu čulo gromenje, kakor mogočnih strelav. Nato je nastopila popolna tema; dasi je ta otok več sto morskih milj oddaljen od St. Vincenta, je tu pričel padati pepel. Na otoku St. Vincent je privrel na dan mogočen žveplen vrelec. Kingstown je vsled izbruha vulkanov v nevarnosti. Bruhanja vulkana Soufriere (visok 1030 m) na St. Vincentu je spremljal grozen grom, strele so švigale, toča lavskega dežja je naredila grozno škodo. Pepel leži v mestu Chateau Belair dva čevlja, v Kingstownu čevelj visoko. Vulkan Soufrier še vedno deluje.

Visoki valovi so pri nesreči v petek pri Saint Pierre pokrili ladije in potegnili v globočino. V nekaterih krajih na Martiniquu, oddaljenih od Saint Pierre, vlada silna lakota med ljudmi, ki so si rešili golo življenje. Pelée je začel bljuvati vsled tega, ker je udrila voda v njegovo notranjščino. Neznano je še, če se ni na raznih krajih v mestu zemlja odprla in ako se tudi morje ni razlilo po mestu.

Amerikanski časniki so se hoteli približati nesrečnemu kraju z nalašč v ta namen najetimi parniki, a še v bližino mesta vsled strašne vročine niso mogli priti. V okrožju štirih angleških milj je bljuvanje vulkana Pelée vse uničilo, vse pomorilo.

Iz Pariza se poroča, da bodo vsa javna poslopja imela tri dni razobešena znamenja žalosti. Nek vladni uradnik se je odpeljal proti Martiniquu s 500.000 franki, namenjenimi v pomoč. Finančni minister je pooblaščen dati na razpolago vse za pomoč potrebne svote. — Nemški cesar in ruski car so tudi poslali znatne darove za nesrečno ljudstvo.

Razni vremenski preroki so že davno oznanjali, da bo 22. aprila letošnjega leta najbolj kritičen dan, kateremu slede kritični dnevi II. in III. vrste. Mej temi je bil kajpada v prvi vrsti Falb. In res so se pojavili po širnem svetu razni izredni pojavi. Bili so mnogi potresi: dne 18. aprila v Meksiki (porušeno je bilo mesto Amatitlan), 17. in 18. aprila v Šemahi in ruski osrednji Aziji. 20. do 23. v Guatemali, 26. v Dalmaciji, 2. maja zopet v Šemahi, 6. maja v južnem delu Francije in na Španskem. 23. aprila velik vihar na Lofotih in 30. apr. še groznejši v vzhodni Indiji, ki je opustošil mesto Dacca in zahteval 416 človeških žrtev. Vsi ti potresi so bili v zvezi z izbruhom vulkanov na Martiniquu in St. Vincentu. Tega pa Falb kajpada ni povedal, da bo izbruhnil ravno ta vulkan in ravno 8. maja.

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

„Nekdo“ iz Škofje Loke 10 K; dobrotniki iz Mesta in Kandije za mesec maj 52 K 40 h; druga posojilnica v Metliki 30 K; gospa Vojska 10 K; gospa Pajnič 4 K. Bog plati s svojim blagoslovom stotero!

Dr. Jos. Marinko.

Loterijske številke.

TRST,	3. maja	23	78	43	7	13
GRADEC,	10. „	39	82	5	74	21

Preklic.

Kar je bilo razžaljivega govornjeno proti Alojziju Rozmanu, krojaču, se tem potom prekličé

(135)

Josipa in Nace Murn.

Oklic.Firm. 51/2
Gen. I.—67/8

Podpisana trgovska sodnija naznanja, da se je pri obstoječi tvrdki „hranilnica in posojilnica v Semiču, reg. zadruga z neomejeno zavezo“ izvršil v zadrugnem registru

1. izbris izstopivših članov načelstva gg. Adolf Knol, Valentin Marčič in Ivan Šušteršič;
2. vpis novoizvoljenih članov načelstva gg: Matija Erzar, dekan v Semiču, Andrej Ažman, kapelan v Semiču in Valentin Malnarič, posestnik in župan na Krupi št. 1.

C. kr. okrožna sodnija v Rudolfovem, oddelek I,
dne 29. aprila 1902.

Oklic.Firm. 56/2
Gen. I.—21/8

Podpisano trgovsko sodišče naznanja, da se je pri obstoječi tvrdki „hranilnica in posojilnica v Metliki, reg. zadruga z neomejeno zavezo“ v zadrugnem registru izvršil izbris izstopivšega člana načelstva gosp. Jožefa Novaka in vpis novoizvoljenega člana načelstva g. Ignacija Korena, posestnika v Metliki št. 104.

C. kr. okrožna sodnija Rudolfovo, oddelek I.
dne 10. maja 1902.

Oklic.Firm. 59/2
Gen. I. 43/9

Podpisano trgovsko sodišče naznanja, da se je pri obstoječi tvrdki „hranilnica in posojilnica v Št. Vidu pri Zatičini, reg. zadruga z neomejeno zavezo“ v zadrugnem registru izvršil

1. izbris izstopivših članov načelstva gg: Jos. Vrankar in Mat. Kastelic,
2. vpis novo izvoljenih članov načelstva gg: Ant. Plešic, kaplan v Št. Vidu, ter Jož. Peče, pos. v Petrušnji vasi št. 23.

C. kr. okrožna sodnija Rudolfovo, oddelek I.
dne 10. maja 1902.

Naznanilo.

Slav. občinstvu naznanjam, da sem se ravnokar založil z novim pristnim

isterskim vinom

ter se priporočujem za cenjene naročbe.

Spoštovanjem

Anton Jakaz, vinski trgovec
v Novem mestu.

(138)

Anton Piletič,

pečar v Stari vasi pri Št. Jerneju,

najuljudneje priporoča sl. občinstvu, prečastiti duhovščini in gg. uradnikom svojo vže 36 let obstoječo izdelovalnico

lončenih peči, kahelc za

 štedilnike (šparherde)

in vseh v to stroko spadajočih stvari. Prevzame tudi postavljanje in popravljanje peči po jako nizki ceni. Zemlja iz katere izdeluje svoje blago je jako trpežna v ognju. — Dela (129—1) izvršuje hitro in dobro.

(132—1)

Proda se

dobro ohranjen klavir

po nizki ceni. Več se izve v hiši št. 85. v Rudolfovem.

Gostilna na račun

v Vel. Brusnicah zraven farne cerkve se od 17. julija t. l. pod ugodnim pogojem odda. — Natančneje se izve pri Francu-u Možina v Rudolfovem, kateri ima tudi

pristna isterska vina, kakor tudi domača vina

na debelo, od 13 kr. liter naprej na prodaj.

(137—1)

Učenca,

kateri ima veselje do mizarske obrti sprejme

Jos. Judnič, mizarski mojster
v Stranski vasi pri Semiču.

(133—1)

Adolf Gustin,

trgovina z železnino in špecerijskim blagom v Rudolfovem,

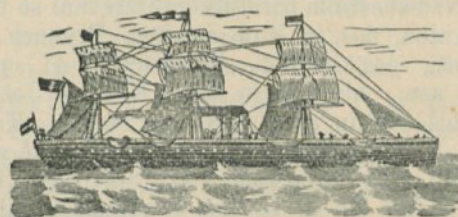
priporoča najboljše mehove za žvepljanje po navodilu g. R. Dolenc-a, vodja kmetijske šole na Grmu, kakor tudi najfinejši gumi „Excelsior“ za cepljenje trt in cepilne nože več vrst po jako nizkih cenah. — Ravno tako priporoča

železnino vsake vrste

ter specerijsko blago

po najnižjih cenah in točni postrežbi. (139—1)

Za
v Avstriji

koncesijo-
novano

francosko prekmorsko družbo

„Compagnie generale Transatlantique“

Edina direktna in najkrajša črta

poštih brzoparnikov, ki prevažajo zanesljivo, brez prelaganja, samo 6 dni

iz Havra v Newyork.

Za vožnje tu- in inozemskih železnic, za navadna in okrožna potovanja in prireditve romarskih vlakov,

daje pojasnila in veljavne vozne liste

edina oblastveno potrjena potovalna pisarna

Ed. Šmarda

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 6

blizu znane gostilne „pri Figabirtu“.

(136—1)

Išče se za gospodarstvo kmetijske šole na Grmu

kravarja.

Plača 16 K na mesec. — Ravno tam sprejme se tudi

vrtnarskega učenca.

On mora biti krepak, 15 do 16 let star, ter slovenski dobro čitati in pisati znati. — Čas poduka traja tri leta, na kar udobi, po z dobrim uspehom prestani preskušnji spričalo vrtnarskega pomočnika. — Poduk, stanovanje, hrano in obleko, udobi skozi vsa tri leta brezplačno. — Oglase pri- (127—1) čakuje vodstvo šole na Grmu, prej ko mogoče.

Razglas.

Visoka c. kr. deželna vlada v Ljubljani je dovolila z odlokom dne 22. decembra 1901 št. 17.458 občini Semič,

še dva nova semnja

in sicer 15. junija in 12. oktobra vsacega leta.

Letos prideta oba tu navedena dneva na nedeljo, torej bodeta semnja v ponedeljek, to je 16. junija in 13. oktobra.

V Semiču je dovoljenih toraj

pet sejmov

za blago, govejo živino, za prešiče, drobnico in sicer: — 14. feb., 26. aprila, 15. jun., 24. jul. in 12. okt. vsacega leta. — K obilni udeležbi se uljudno vabijo kupci in prodajalci.

Županstvo v Semiču,

(134)

dne 12. maja 1902.

Jakob Plut.

Tapetnik in preprogar (Tapezierer u. Dekorateur)

J. Ženko

v Novem mestu, Glavni trg 93.

naznanjam slavnemu občinstvu in častiti duhovščini iz mesta in okolice, da sem otvoril dne 7. aprila svojo dobro urejeno delavnico, v kateri bodem izdeloval vsakovrstne v to stroko spadajoče stvari. kakor: Žimnice, žimnice s peresi, divane, vsakoršne garniture i. t. d. — Ker sem do zdaj sodeloval pri najimunitnejših tverkah s prav dobrim vspehom, prosim tem bolj za splošno blagohotno zaupanje ter za prav mnogoštevilna naročila, katera bodem točno in solidno v največjo zadovoljnost izvrševal. — Popravila po nizkih cenah! — Za delo se jamči!

Veselošpotovanjem se priporočujem J. Ženko.

Vsprejme se tudi učenec v poduk. (99-3)

Karbolineum.

Patent: Avenarius se kakor najboljšo les ohranjujoče sredstvo obnese že nad 25 let. Vsi karbolineji iz raznih družih fabrik so slabe ponaredbe Avenarijevega karbolineja. Avenarijev karbolinej je sicer nekaj novcev dražji, kakor drugi karbolineji, pri tem je pa skoraj trikrat izdatnejši, kakor vsaki drugi karbolinej.

Pred ponaredbami se svari.

Tovarna karbolineja: R. Avenarius, Amstetten, Niž. Avstrijsko.

(102-3) Pisarna: Dunaj III/l. Hauptstrasse 18.

Izključna prodaja za sodni okraj Novo mesto: pri Alfons Oblaku, trgovcu v Novem mestu.

Stanovanje v I. nadstropju,

v najlepši legi, v bližini uradov, z razgledom na drevored, obstoječe iz treh sob, kuhinje, drvarnice in kleti je oddati takoj pri Janez Košak-u v Rudolfovem. (90-4)

Mesečna meblovana soba

ali tudi dve ste takoj za oddati na Glavnem trgu št. 68.

 Separaten vhod. (125-2)

Gorki vrelci 33° do 38° C

Grof Auersperg - ova topla kopelj Toplice, Kranjsko.

Sezona od 1. maja do konca oktobra.

Zdravljenje s kopanjem in pitjem. Zelo uspešno proti protinu, trganju, ischias, neuralgiji, kožnim in ženskim boleznim. — Veliki baseni za kopelj, posebne in blatne kopelji. — Udobno spravljene sobe za tujce, sobe za igre in družbo.

Puščanje krvi oskrbuje topliški zdravnik.

Zdravo podnebje, v okolici veliko gozdov. —

— Novo jako elegantno zdraviliško poslopje.

Sobe v zdraviliški hiši po 1 K in višje. Dobra cena restavracija.

Cene v knežji kopeli 70 v,

v karlovi kopeli 30 v.

Za one goste, ki stanujejo v zdraviliškem poslopju, se zniža cena za knežjo kopelj na 60 v.

Za aktivne ognjegasce in železniške uslužbence so cene za kopelji znižane za 50%.

Pojasnila in prospekte daje brezplačno

(100-3)

vodstvo kopališča.

Pivovarna Bratje Reininghaus

Steinfeld - Gradec

zaloga v Rudolfovem v lastni hiši na glavnem trgu.

Zastopnik: Anton Jakaz

si dovoljuje priporočati svoje najizbornejše pivo v sodčkih in steklenicah.

Velike ledenice kakor tudi najnovejše priprave za napolnjevanje piva v steklenice omogočujejo isto vedno svežo in fino vzdržavati. (109-2)

Cene zmerne, postrežba točna.

Posestvo na prodaj

v Doljnem vrhu, župnije Prečina, obstoječe iz zidane hiše na dva konca, podom ter z vsem gospodarskim poslopjem; nad 6 oralov njiv, 5 oralov zaraščenega gozda, 500 klafter sadnega vrta in pol orala vinograda. Cena je 2600 kron.

Natančneje se poizve pri g. Jakob Paučiču v Novem mestu.

Naznanilo.

Podpisani uljudno naznanjam sl. občinstvu in prečastiti duhovščini, da sem se preselil iz gosp. Pintar-jeve v gosp. Skaberne-tovo hišo ter priporočam svoj

slikarski in pleskarski obrt,

katerega izvršujem po najnovejšem slogu in jako nizki ceni. Za dobro delo jamčim. — Tudi sprejem takoj

dečka

iz poštene hiše v poduk.

(128-1)

Oto Smitka,

slikar in pleskar v Novem mestu.

Eksport isterskega vina.

Razpošiljam pristno vino lastnega pridelka in sicer refoškata, terana, burgundca in belega rizlinga od 13 do 18 K postavljeno na tukajšni kolodvor Dignano.

A. M. Pujman,

(131-1)

Eksport vina, Dignano Istra.

Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico

(registrovana zadruga z neomejeno zavezo)

sprejema hranilne vloge tudi od neudov, ter obrestuje iste po

4¹/₂%

na leto in sicer brez odbitka rentnega davka, katerega sama iz lastnega plačuje. Najmanjša vloga je 2 K.

Poštna položnice so na razpolago.

(110-2)

Uradne ure vsaki dan od 8-12 ure dop.

Naznanjam, da imam v zalogi vedno frišno in trpežno blago vsake vrste za častite gospode duhovnike.

Tudi slav. p. n. občinstvu naznanjam, da imam v zalogi vsake vrste moderne štofe ter tudi nepremojljiv tirolski loden za haveloke.

Tudi imam narejene haveloke vsake velikosti za gospode in dečke po nizki ceni.

Dijakom znižane cene!

Jakob Mikolič, (158-4)

krojaški mojster, Novo mesto, Veliki trg št. 92

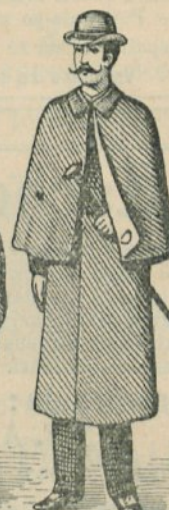
priporoča se preč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne obleke, posebno — talarje, površnike itd. —

po najkusknejšem in najnovejšem kroju. — Izdelujem vsako v to stroko spadajoče delo natančno po meri.

Priporočam se preč. duhovščini, da me blagovoli počastiti s cenjenimi naročili, zagotavljajoč, da bom vedno skrbel, da izvršim vsako naročilo v največjo zadovoljnost prečastitih naročnikov.

Slav. p. n. občinstvu priporočam svojo dobro urejeno krojaško delavnico,

v kateri delajo najboljše delavske moči; zatorej se jamči za elegantno, lepo in moderno izvršitev naročil, kakor tudi zato, da se vsaka v moji delavnici narejena obleka lepo prilega.

Prvo darilo.

Mc. Cormick Harvesting Machine Company

(čikaška tovarna strojev za žetev.)

Pariz 1900.

Izdeluje:

stroje za vezanje snopov, stroje za košnjo, brusilne stroje, „Daisy“ stroje za skladanje snopov, grablje za mrvo, „Manila“ vrvice za vezanje snopov.

Vsako leto se izdela 362.000 strojev.

WILLIAM J. STILLMAN, ravnatelj.

Ne kupite, predno niste videli naših strojev in poizvedeli njih cene.

Velikanska zaloga cenih nadomestnih delov. Zahtevajte našo knjigo vzorcev.

BUDAPEST, V., Váci-ut Nr. 30.

Dobro ohranjeno kolo (bicikelj)

je takoj cenó na prodaj. Kje, pové upravništvo „Dol. Novic“.

Fina konjska oprava,

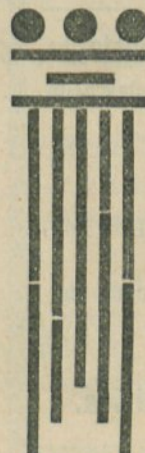
dobra slamoreznica, ena stiskalnica za sadje, razni gospodarski vozovi in orodje so cenó na prodaj. — Natančnosti se izve pri Fr. Tandlerju v Novem mestu na Glavnem trgu. (122-2)

260 kron je izgubljenih!

260 kron je izgubljenih od Št. Jerneja do Št. Vida pri Zatični in to 30 bankovcev po 20 kron zavite v paket v list „Domoljub“ dne 12. aprila t. l.

Pošten najditelj dobi po 20% odstotkov najdnine pri Fr. Žitnik v Marinči vasi pošta Krka. (108-3)

Salame ogrske 1.70 gld., domače iz šunkna 1.20 gld., domače 1 gld., dunajske 80 kr. Šunka brez kosti (Rollschinke) 90 kr. in 1.10 gld., suho meso 70 kr., glavina brez kosti 40 kr. kilo, velike kranjske klobase po 18 kr. in drugo pošilja od 5 kil naprej po povzetju in sicer le dobro blago. Janko Ev. Sirc v Kranju. (126-2)

Nova hiša v Žabjivasi

pri Novem mestu je na prodaj za 1500 K, zraven spada nekaj njiv.

Ravno tam je na prodaj

druga nova hiša, obstoječa iz 3 sob, 2 kubinj in 2 hlevov. Zraven spadajo njive za 7 mernikov posetve in 1 kozolec.

Cena je 2700 K.

Natančneje v Žabji vasi nad studencem št. 32, pošta Novo mesto. (115-2)